

1984

George Orwell

1

1 Det var en klar, kold aprildag, og urene slog netop tretten. Med hagen trykket ind mod brystet ligesom for at beskytte sig mod den bidende vind smuttede Winston Smith hurtigt ind gennem Victory Mansions' glasdøre, men han var alligevel ikke hurtig nok i vendingen til at forhindre, at en hel del sand og støv blæste ind samtidig.

5 Indenfor lugtede der af kål og gamle kludetæpper. For enden af gangen havde man med tegnestifter anbragt en mægtig kulørt plakat. Den forestillede et kæmpemæssigt ansigt, over en meter bredt; en ca. fem og fyrreårig mands ansigt med et kraftigt mørkt overskæg og grove, men alligevel ganske smukke træk. Winston gik hen mod trappen, det var håbløst at prøve elevatoren. Selv i gunstigste fald virkede den kun sjældent, og for tiden var den elektriske strøm
10 afbrudt om dagen som et led i den sparekampagne, der gik forud for Hadets Uge. Hans lejlighed lå på syvende etage, og da han var ni og tredive år og havde et åbent skinnebessår lige over højre ankel, gik han langsomt og stod flere gange stille for at hvile sig. På hver trappeafsats gloede plakaten med det kæmpemæssige ansigt ham i møde fra muren over for elevatorskakten. Det var et af den slags billeder, der er sådan tegnet, at man altid synes, at øjnene ser lige på en,
15 hvor man end befinder sig. STORE BRODER SER DIG, lød underskriften.

Inde i lejligheden læste en blød og behagelig stemme en talrække op, som havde noget at gøre med produktionen af råjern. Stemmen kom fra en aflang metalplade, der lignede et mat spejl, og som var forsænket i væggen til højre. Winston drejede på et håndtag, og stemmen blev noget svagere, skønt man stadig kunne skelne ordene. Apparatet – der kaldtes en teleskærm –
20 kunne dæmpes, men det kunne ikke lade sig gøre at lukke fuldstændig af for det. Han gik hen til vinduet; han var lille og tynd, og kroppens spinkelhed fremhævedes yderligere af den blå overall, som var Partiets uniform. Hans hår var meget lyst, hans ansigt var af naturen rødmosset, og huden var blevet ru af dårlig sæbe og sløve barberblade og af vinterkulden, der lige var ophørt.

Selv gennem det lukkede vindue så det koldt ud udenfor. Nede på gaden blæste små hvirvel-
25 vinde støv og papirstumper rundt i spiraler, og skønt solen skinnede, og himlen var skærende blå, syntes alt farveløst med undtagelse af plakaterne, der var sat op alle vegne. Ansigtet med det mørke overskæg stirrede ned fra alle gadehjørner. Der var et på huset lige overfor. STORE BRODER SER DIG, stod der, og de mørke øjne så dybt ind i Winstons. Nede ved fortovet flagrede en anden plakat, der var gået løs i det ene hjørne, i vinden, og når blæsten tog i den, kunne
30 man under den se ordet ENGSOC. I det fjerne dykkede en helikopter ned mellem tagene; som en spyflue holdt den sig et øjeblik svævende på samme sted og fløj så bort igen i en elegant bue. Det var politipatruljen, der spejdede ind ad folks vinduer. Men patruljerne betød ikke noget, det var kun Tankepolitiet, der betød noget.

Bag Winstons ryg kværnede stemmen fra teleskærmen stadig løs om råjern og fortalte, med
35 hvor mange procent man havde overskredet den niende Treårsplan. Teleskærmen fungerede samtidig som sender og modtager. Den opfangede enhver lyd, der var højere end en ganske sagte hvisken, og så længe han opholdt sig inden for skærmens synsfelt, kunne han også ses. Det var naturligvis umuligt på noget tidspunkt at vide, om man blev iagttaget. Alle teorier om, hvor tit og efter hvilket system Tankepolitiet gik ind på den enkelte ledning, var og blev det rene
40 gætterier. Det var endog muligt, at de iagttog alle hele tiden, i hvert fald kunne de gå ind på ens ledning når som helst. Man måtte leve i formodningen om, at hvert ord blev aflyttet og enhver

bevægelse, undtagen i mørke, iagttaget; og man gjorde det, det var en vane, der efterhånden var blevet til instinkt.

Winston stod med ryggen til teleskærmen, det var sikrere, skønt selv en ryg kan være ud-
45 tryksfuld, hvad han udmærket godt vidste. En kilometer borte rejste Ministeriet for Sandhed,
hvor han var ansat, sin mægtige, hvide bygning over de grå og triste omgivelser. Dette, tænkte
han med en vag følelse af afsky – dette var London, hovedstaden på Luftbasis I, der var nummer
tre af Oceaniens provinser, hvad angik indbyggerantal. Han søgte i erindringen tilbage til sin
barndom for at prøve at huske, om London altid havde set sådan ud. Havde der også dengang
50 været alle disse forfaldne huse fra det nittende århundrede, hvis mure var afstivet med svære
bjælker, hvor ituslåede ruder var erstattet med pap og tagene repareret med bølgeblik, og hvis
havemure var vinde og skæve? Havde der også dengang været bombetomter, hvor vinden fik
kalkstøvet til at rejse sig, og gederams voksede inde blandt murbrokkerne; og havde der været
steder, hvor større karreer var blevet jævnet med jorden, og hvor triste grupper af hønsehuslig-
55 nende barakker var skudt op? Men det var forgæves, han kunne ikke huske noget om det; det
eneste, han erindrede fra sin barndom, var nogle isolerede situationer, der ikke havde nogen
baggrund, og som ikke sagde ham noget.

Ministeriet for Sandhed – på Nysprog, Oceaniens officielle sprog, Minisand – var vidt for-
skelligt fra alle andre bygninger, man kunne se. Det var en kolossal pyramidelignende bygning
60 af skinnende hvid cement, der hævede sig, terrasse over terrasse, tre hundrede meter op i luften.
Fra Winstons vindue kunne man lige akkurat læse Partiets tre slagord, der stod med elegante
bogstaver på den hvide facade:

KRIG ER FRED
FRIHED ER SLAVERI
UVIDENHED ER STYRKE

65